

VELIČANSTVENA PUSTINJA Atakama

TEKST I FOTOGRAFIJE **Maja Orihan**

Spoj vinograda, slanih jezera, vulkana, fjordova i šuma, glečera, gejzira i snegom okovanih planina, savršeno se uklopio u oko 4.300 kilometara dugačak Čile. Čile, pored toga što je ravničarska, planinska, on je i pustinjska zemlja...

Vulkan Licancabur pored San Pedra de Atakame

Reka Quepiaco

Put me je naveo na sever zemlje u regiju koja je ograničena visokim vulkanima, okružena tirkizno plavim lagunama, Andima i gejzirima. Stigla sam u jednu od najspektakularnijih pustinja na svetu, pustinja Atakama!

Pustinja Atakama predstavlja potpuni kontrast svega što se nalazi južno od nje, prikazujući geografiju i pejzaže, kao sa druge planete. Čuvena je po **Mesečevoj dolini**, gde se upravo zbog neobičnog terena snimaju mnogi filmovi o Marsu i vrše Nasina (NASA) testiranja za buduće misije na Marsu.

Kada je sunce počelo zalaziti iza vrhova Anda, bacajući neverovatne boje preko predela oko malog mesta, San Pedra de Atakame, noć je počela da se spušta, kao tamna zavesa, najdublje nijanse plave koja se može zamisliti, puna svetlučajućih zvezda, koje su mi bile kao na dohvati ruke. Udaljenost pustinje od velikih gradova, visina i minimalna svetlosna zagadenost, kao i čisto nebo, čini ovo mesto jednim od najidealnijih za posmatranje noćnog neba. Jednom, kada se nebo posmatra sa ovog mesta, sva neba, pre i posle, izgledaju manje spektakularno.

Smeštena sam u mestu **San Pedro de Atakama** koje izgleda malo da primi sve putnike koji pristižu iz različitih krajeva sveta. Veliki broj hostela i turističkih agencija nisu pokvarile posebnu atmosferu koja se oseća dok štamam prašnjavim ulicama ovog živopisnog mesta. Na trgu u samom srcu San Pedra de Atakame nalazi se crkva za koju postoje podaci da je **druga najstarija u celoj državi**.

Najpoznatiji komšija ovoj maloj varošici je **vulkan Licancabur** koji se nalazi na granici sa Bolivijom. Najviši vrh vulkana je visok gotovo 6.000 metara, a unutar kratera se nalazi jezero koje se smatra jednim od najviših jezera na svetu.

Razlog zbog kog sam došla ovde se nalazi na visini od 5.000 metara, međutim zbog zdravstvenih razloga, turističke posete nisu moguće na toj visini, tako da odlazim u **Centar za podršku Observatorije ALMA**. Kompleks objekata se nalazi na 2.900 metara nadmorske visine i za takvu posetu potrebno je prijaviti se mesecima ranije. Već na samom dolasku nas upozoravaju na visok nivo ultraljubičastog zračenja, količinu vode koja se mora konzumirati u ovim uslovima, redak vazduh i otežavajuće uslove sa kojima se susreću ljudi koji rade u ovom centru. Tog dana je nažalost ili na sreću, jedan od 66 radio teleskopa sa observatorije ALMA bio u kvaru, tako da smo imali prilike da ga vidimo uživo!

DESTINACIJE

Lagune Miniques i Miscanti

Gejzir Tatio

Jezero Tuyajto

Salar de Atakama

Gejzir bazen

Gejzir bazen

Drugi dan sam krenula u istraživanje svega onoga što ovo raznovrsno područje nudi. Na red je došao **Salar de Tara** koji se nalazi na 4.300 metara nadmorske visine i pripada nacionalnom rezervatu flamingosa. Salar de Tara je postavljen na krateru **vulkana Vilama**, gde sa bogatim ekosistemom čini ovo mesto idealnim za fotografisanje.

Na putu do ovog mesta, imali smo pauzu za doručak na **reci Quepiaco** koja služi kao oaza mnogim flamingosima i lamama. Uz tradicionalnu hranu, nudi se i tradicionalni koka čaj zbog visinske bolesti i retkog vazduha na ovim visinama. I kada sam pomislila da sam već sve videla, na visini od 4.200 metara, u sred pustinje su se pojavile ogromne formacije koje su nam krale poglede i budile znatiželju. Ovaj fenomen se objašnjava time što je na ovom mestu nekada bio magmatski kotao, koji je izbacivao lavu, a koja se tokom vremena učvrstila i formirala u raznim oblicima.

Ono što je ukralo moj pogled je bila **visoravan Čajnantor** na 5.000 metara nadmorske visine - najviše, najsušnije i nazaravnjenije mesto na planeti. Sićušne bele tačke rasute po smedem prostranstvu predstavljaju jedan od najvećih naučnih dostignuća 21. veka. Svaka od tih belih tačaka je antena prečnika 12 m, koja se uprkos težini od oko sto tona, graciozno okreće pomoću samo jednog stiska dugmeta. Pomoću 66 takvih radio teleskopa koji su međusobno povezani, na ovom mjestu, gde su nekada spavalii pastiri, napravljen je prozor u kosmos koji će nam prikazati dosad nevidene delove svemira. Dok su ostali putnici gledali u daleke bele tačkice, ja sam imala osećaj da sam odsanjala svoj san.

Posle jednog takvog dana nisam mislila da ova pustinja ima još iznenadenja za mene. Međutim, već sledećeg dana prelepi prizori koji su se pojavljivali svakim pređenim kilometrom su me potpuno razverili. Na red su došli Piedras Rojas, jezera Aquas Calientes, Chaxa, lagune Menique i Miscanti i varošice Toconao i Socaire.

Na oko 150 km od San Pedro de Atakame, na visini od 4.000 m nalazi se **Piedras Rojas** na planinskim jezerima. Neobične nijanse crvene boje obojile su ovo mesto zbog oksidacije gvožđa i time učinile ovaj pejzaž jedinstvenim prizorom. Pored toga, dan je bio idealan bez puno vetra, pa smo imali priliku videti mirnu vodu i efekat ogledala.

Sledeća stanica su bile prelepe **lagune Miniques i Miscanti** koje su odvojene vulkanskom lavom i predstavljaju savršena mesta za posmatranje ptica.

Jedno od jezera koje svakako treba uvrstiti u ovaj obilazak je **Tuyajto slano jezero**. Mirna površina vode pretvara jezero u ogromno ogledalo i ništa se više ne čuje, ništa se više ne kreće, kao da je u ovom trenutku, na ovom mestu, vreme stalno.

U povratku obilazimo dva vrlo tipična mesta u ovoj oblasti, sačinjena od nekoliko uličica gde dominiraju veoma stare crkve, prašnjava putevi, kaktusi i vesela lica domaćina.

Poslednja stanica je **Salar de Atakama** koji je najveća slana površina u čitavoj zemlji, koju je formirala voda sa Anda, a koja nije mogla da se zadrži u basenu, već je isparila i za sobom ostavila velike količine soli. Salar de Atakama nije bele boje kao ostale koje sam posetila prošlih dana, već dominiraju nijanse crvene boje. Salar de Atakama sadrži nekoliko jezera koja su dom velikom broju flamingosa, pataka i na čijim površinama plutaju ploče soli. Poseban doživljaj je doći na ovo mesto u svitanje ili prilikom zalaska sunca.

Poslednji dan je rezervisan za obilazak **Tatio gejzira**. Izlet počinje u pola pet ujutru da bi se stiglo do gejzira pre svitanja. Iako je leto i temperatura preko dana dostiže 40 stepeni, to jutro je na nadmorskoj visini od 4.300 metara na najvišem geotermalnom polju na svetu, bilo uobičajenih minus dvanaest stepeni, a ja sam nosila košuljicu kratkih rukava. Razlog zbog kog se ovaj izlet organizuje tako rano jeste to što na ovom ravnom polju postoji veliki broj rupa koje bučaju i izbacuju oblake pare visoko u vazduh, upravo između 6 i 8 časova ujutru. U isto vreme bazeni vode na zemlji dobijaju srebrnu boju, refleksijom, hvatajući prve zrake sunca, koje se polako pojavljuje iza planinskih vrhova. Uz niske temperature, isparavanja oko mene, bučanje vode, osećam se kao da prisustvujem veličanstvenom spektaku ili kao da sam na nekoj drugoj planeti. Za kraj jedino preostaje da se na debelom minusu okupamo u bazenu, osvestimo i krenemo kući.

Veličanstvena pustinja Atakama i San Pedro de Atakama su bili vrlo dobri domaćini. Iako je ovo područje najsuvlje na svetu, sa nekim mestima gde još nikada nisu zabeležene padavine kiša, ono je takođe područje velikih kontrasta peska i snega, isušenih korita i prelepih plavih laguna, salara gde ne opstaju žive biljke i prelepog rastinja na obodima planina. Pustinja Atakama je dom naučnicima, lamama, flamingosima i usputna stanica velikom broju putnika namernika, kojima su osim retkog vazduha, daju oduzimali nestvarni pejzaži koje će zauvek poneti kao razglednice u svom sećanju. ■